

החלטת ועדת האתיקה בענין קובלנתה של

ח"כ לימור לבנת, שרת החינוך, התרבות והספורט נגד ח"כ עסאם מח'ול

מיום ט' בטבת התשס"ה (21.12.04)

1. הקובלנה

1.1 קובלנתה של השרה לימור לבנת מיום ח' בתמוז התשס"ד (27.6.04) מתייחסת לדיון שהתקיים במליאת הכנסת ביום ב' בתמוז התשס"ד (21.6.04) שבמסגרתו התבטא ח"כ עסאם מח'ול, לטענתה, בסגנון משולח רסן ובוטה שאינו עולה בקנה אחד עם תרבות דיבור פרלמנטרית בסיסית.

כותבת השרה לבנת בקובלנתה:

"ממשלת המוות", "ממשלת דמים", "הממשלה החזירית", הם רק חלק מה"פנינים" הלשוניות, עליהן טרח חה"כ לחזור ביתר שאת, פעם אחר פעם במהלך הדיון.

גם כאשר קיימים חילוקי דעות בנושאים מהותיים וכואבים, עדיין אין בכך משום מתן לגיטימציה לשימוש ציני ומכפיש בעקרונות חופש הדיבור, שאינו מוסיף כבוד לכנסת ישראל, גם בעיני הציבור הרחב, שאנו נציגיו."

1.2 ועדת האתיקה בדקה את פרוטוקול הדיון במליאת הכנסת ולהלן ציטוטים נבחרים ממנו:

"עסאם מח'ול (חד"ש-תע"ל):

לכן זה נראה כפי שזה נראה. אבל אני אומר, ממשלת ים המוות היא ממשלת דמים גם בתחום החברתי. אותם אנשים שטבעו השבוע למוות דמם בראשה של הממשלה הזאת ושל המדיניות הזאת. אמר לנו כאן השר שטרית לפני שבוע "אנחנו הבטחנו לאמריקנים תרבות חדשה". תרבות של שבירת עובדים? תרבות של התעמרות בזכויות החלשים? זאת האמת של הממשלה הזאת, ולא יעזור ששמעון פרס אומר זו ממשלה חזירית או מבצעת מדיניות חזירית בתחום החברתי. אני חושש שהוא יוביל את מפלגתו אל תוך הממשלה החזירית הזאת ויפגע בדמוקרטיה ויפגע באופוזיציה.

היו"ר משה כחלון:

תודה.

עסאם מח'ול (חד"ש-תע"ל):

אני חושב שזה הזמן להגיד, שאת הממשלה החזירית הזאת צריך להפיל.

שרת החינוך, התרבות והספורט לימור לבנת:

אני אפנה לוועדת האתיקה של הכנסת אם הוא לא יחזור בו מדבריו. יש הבדל מאוד גדול בין מדיניות חזירית, שגם את זה לא צריך לומר, כפי שאמר חבר הכנסת שמעון פרס, לבין ממשלה חזירית.

עסאם מח'ול (חד"ש-תע"ל):

המדיניות החזירית.

שרת החינוך, התרבות והספורט לימור לבנת:

אמרת דברים יותר גרועים, אבל בעניין הזה אני בשום פנים ואופן לא יכולה להסכים. שיחזור בו.

עסאם מח'ול (חד"ש-תע"ל):

ציטטתי את חבר הכנסת שמעון פרס, ואני אומר שהמדיניות החזירית של הממשלה הזאת מובילה למצב - - -

שרת החינוך, התרבות והספורט לימור לבנת:

זה לא מה שהוא אמר, אני מבקשת שהוא יחזור בו ממה שהוא אמר.

היו"ר משה כחלון:

חבר הכנסת מח'ול - - -

עסאם מח'ול (חד"ש-תע"ל):

זאת ממשלת המוות והדמים."

"עסאם מח'ול (חד"ש-תע"ל):

זו בריונות מה שהיא עושה כאן. זו בריונות."

"עסאם מח'ול (חד"ש-תע"ל):

את מושחתת.

היו"ר משה כחלון:

חבר הכנסת מח'ול, אני קורא אותך לסדר פעם ראשונה. אני מקווה שזה ירגיע אותך.

שרת החינוך, התרבות והספורט לימור לבנת:

הם מייצגים כאן, לצערי הרב, הנהגה פלסטינית שמאמללת את בני עמם.

עסאם מח'ול (חד"ש-תע"ל):

אדוני היושב-ראש, לא תיתן להשתלחות הזאת - - -

היו"ר משה כחלון:

אני קורא אותך לסדר פעם שנייה.

עסאם מח'ול (חד"ש-תע"ל):

- - -

היו"ר משה כחלון:

חבר הכנסת מח'ול, תעזוב את האולם. סדרנים, להוציא אותו.

עסאם מח'ול (חד"ש-תע"ל):

אתה משתף פעולה - - -

היו"ר משה כחלון:

חבר הכנסת מח'ול, חבר הכנסת מח'ול, תעזוב את האולם.

עסאם מח'ול (חד"ש-תע"ל):

אתה משתף פעולה, זה מה שאתה עושה. אתה משתף פעולה עם גזענים ופאשיסטים שעולים על הבמה הזאת. - - - זה מה שאתה עושה.

היו"ר משה כחלון:

חבר הכנסת מח'ול, חבר הכנסת - תודה רבה, אדוני. תודה רבה, אדוני.

עסאם מח'ול (חד"ש-תע"ל):

זאת האמת - - - אתה מנסה להסתיר, על-ידי דברים של התייפייפות - - -

היו"ר משה כחלון:

וואלך, תעזוב את האולם כבר. אתה מבלבל את המוח. סע כבר החוצה. מספיק."

"שרת החינוך, התרבות והספורט לימור לבנת:

שיוציאו אותו כבר. מה קורה פה?

עסאם מח'ול (חד"ש-תע"ל):

פאשיסטית כזאת.

היו"ר משה כחלון:

אני לא מבין. מה, אי-אפשר להוציא אותו החוצה?

עסאם מח'ול (חד"ש-תע"ל):

אי-אפשר. אי-אפשר."

(חבר הכנסת מח'ול יוצא מאולם המליאה)."

1.3 על אף פניות חוזרות ונשנות של מזכירות ועדת האתיקה לח"כ מח'ול לקבלת תגובתו - לא התקבלה כל תגובה מצדו.

2. החלטת הוועדה

להלן החלטתה של ועדת האתיקה:

2.1 בפברואר 2004 תוקנו כללי האתיקה לחברי הכנסת והוספו ערכים כלליים בסעיף 1א הקובע:

"1א. חבר הכנסת -

(1) ימלא את תפקידו מתוך נאמנות לערכי היסוד של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית.

(2) הוא נאמן הציבור וחובתו לייצג את ציבור בוחריו באופן שישתר את כבוד האדם, קידום החברה וטובת המדינה.

(3) יקפיד לקיים את דיני המדינה ויפעל לקדם את עקרון שלטון החוק.

(4) ישמור על כבוד הכנסת וכבוד חבריה, יהיה מסור למילוי תפקידיו בכנסת, ינהג בדרך ההולמת את מעמדו כחבר הכנסת ויעשה לטיפול אמון הציבור בכנסת.

(5) ימלא את שליחותו בכנסת באחריות, ביושר ובהגינות, מתוך מחויבות למעמדו כמנהיג בחברה, וישאף לשמש דוגמה אישית להתנהגות ראויה.

(6) יימנע מאפשרות של ניגוד ענינים, ובכל מקרה של ניגוד בין טובת הכלל לבין ענין אישי יעדיף את טובת הכלל."

ועדת האתיקה סבורה כי בהתבטאויותיו ובהתנהגותו של ח"כ עסאם מח'ול במהלך ישיבת הכנסת נשוא הקובלנה יש משום הפרה של ערכי היסוד האמורים, ובמיוחד אלה המפורטים בסעיף 1א(4) ו- (5).

2.2 אין זו הפעם הראשונה שח"כ עסאם מח'ול בהתבטאויותיו ובהתנהגותו מפר את כללי האתיקה:

א. ביום ב' באלול התשס"א (21.8.01), החליטה ועדת האתיקה להטיל על ח"כ מח'ול הערה בעקבות התבטאותו כלפי ח"כ זאב בוים:

"... מי שעושה דלגיטימציה של חברי כנסת ערבים ושל האוכלוסיה הערבית הוא יעשה דלגיטימציה של הרבה עניינים שדברת עליהם, של עושי אוסלו, של רבין, של כולם; הוא יוביל לכתת יורים. עד מהרה נראה את ליברמן, אותך, את גדעון

עזרא, את ישראל כץ פורצים בסערה ... גלוחי ראש עם שרשראות כדי להכות וכדי להוציא מכאן ולהוציא להורג גם חברי כנסת ערבים ..."

ב. ביום י"ח באייר התשס"ב (30.4.02), החליטה ועדת האתיקה להטיל על ח"כ מח'ול **הרחקה למשך 3 ימי ישיבות** לאחר שבמהלך ישיבת מליאת הכנסת בעקבות קריאתו: "איפה ראש הממשלה? איפה רב המרצחים שלכם?"

הוצא מהאולם ולפני יציאתו הניף את ידו במועל יד נאצי וצעק: "הייל שרון, פושעי מלחמה זה מה שאתם."

החלטה זו של ועדת האתיקה התקבלה נוכח חומרת המעשה ועל אף העובדה שח"כ מח'ול התנצל.

ג. ביום י"ג באייר התשס"ד (4.5.04) החליטה ועדת האתיקה להטיל על ח"כ מח'ול **נדיפה חמורה** בעקבות התבטאותו כלפי השר אביגדור ליברמן: "תסתום את הפה, פשיסט".

2.3 לאור כל האמור, החליטה ועדת האתיקה, בתוקף סמכותה לפי סעיף 13ד(ד)(ב3) לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א-1951, לשלול את זכותו של ח"כ עסאם מח'ול לקבל רשות דיבור במליאה וכן בכל ועדות הכנסת למשך עשרה ימי ישיבות, החל ביום שני ט"ו בטבת התשס"ה (27.12.04).

2.4 החלטת ועדת האתיקה תונח על שולחן הכנסת.